

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В СВІТОВІЙ СИСТЕМІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ДИНАМІКА І ТЕНДЕНЦІЇ**

Перш ніж визначити вплив глобалізаційних факторів на освітню систему, необхідно окреслити суть глобалізації як феномену сучасного суспільства, адже у концепціях соціально-гуманітарного знання кінця ХХ століття, термін «глобалізація» став ключовим, даючи основу для розуміння нових соціально-культурних явищ. В процесах глобалізації виділяються нові відносини обміну, інтернаціоналізація торгівлі, збільшення розміру і значення сфери послуг, реструктурування міжнародного ринку праці, міжнародний поділ праці, розвиток нових сил виробництва і технологій. Також в даному аспекті визнають зародження інформаційної революції та нової форми суспільства – мега суспільства, мегакультури та мегаєтносу. Наприклад, за визначенням Міжнародного валютного фонду, глобалізація визначається як інтенсивна інтеграція як ринків товарів і послуг, так і капіталів. Процес глобалізації розуміється представниками Світового банку як все більш ускладнююча інтеграція суспільства та економіки в цілому. Глобалізація вищої освіти в загальному розглядається як процес росту взаємозалежності та конвергенції національних економік, лібералізації торгівлі і ринку, де панують конкуренція, боротьба, транснаціональна освіта і комерціалізація знань. При цьому відбувається розмивання і зникнення національних кордонів і моделей освіти. Хоча, не дивлячись на те, що більшість дослідників пов'язують глобалізацію з посиленням впливу Світового банку і з американізацією вищої школи, глобалізація вищої освіти не є лінійним і однаковим процесом загальної уніфікації освітніх систем. Американський філософ В.Волін вважає, що глобалізація є продуктом і, в свою чергу, рисою, що сприяє зростанню економізації суспільства і руйнуванню всього, що вважається "громадськістю", тоді як П.Еванс сприймає глобалізацію як зміни в характері і спроможності національних держав. Мексиканський вчений Д. Барріга визнає глобалізацію кризою "публічності" і розмиття соціальної довіри в сфері освіти характеризує вираженням постійних проблем на шляху ефективності, продуктивності, відсутності справедливості і низькою якістю освітніх систем. На думку американських соціологів Ш.Слотер, Л.Леслі, І.Ордоріка глобалізація в сфері вищої освіти також значним чином, матеріалізується, завдяки появі нових ринків і ринкових відносин для вищих навчальних закладів та їх «продукції».

Тож, варто зазначити, що глобалізація, міжнародна конкуренція та стратифікація вищої освіти стали більш актуальними, зростає конкуренція за соціальний та академічний престиж. В контексті цього збільшились інституційні транскордонні заходи та академічна мобільність. Глобальні комунікації та мобільність створили умови для виникнення глобального ринку вищої освіти, а конкуренція серед елітних університетів у всьому світі зблизилася з капіталістичними економічними формами.